

Hošea – prorok spoznaje

Uvod u zbirku XII

Vrijeme u Hš 1,1:

Kraljevi: Uzija, Jotam, Ahaz, Ezekija

Iz vremena Izaije, Miheja i Amosa

Važan za NZ

- Što se Bogu sviđa (6,6):
- Ljubav (KS); pobožnost (Š. 6,6) milosrđe (חסד *ḥesed*) – povezanost, privrženost (usp. Mt 9,13)
- Spoznaja יהוה
 - Poziv brdima u 10,8:
- “Pokrijte nas, padnite na nas” (usp. Lk 23,30)
 - Odakle dolazi Božji Sin (11,1)?
- “Iz Egipta dozvah sina svoga” – *Božji govor* (usp. Mt 2,15)

Prorok i bludnica

- Hošea – ime od שׁוּעַ *jāša* ‘ “spasiti”
- Izvorno Jošuino ime (Br 13,16)
- Božja zapovijed proroku u Hoš 1,2:
- “Oženi se bludnicom” (Hoš 1,2)
- Gomera (1,3) žena i ? (usp. 1,4.6.9)
- Majka troje djece (1,4.6.9):
- Jizreel – “sijat će Bog” (1,4)
- Negativno značenje u 2 Kr 10,11:
- Jehuov pokolj Ahabovih nasljednika
- “Nemila” – Lo Ruhama (Hoš 1,6),
“nije primila milosrđe (smilovanje)”
- “Ne-narod-moj” – Lo-Ami (1,9)

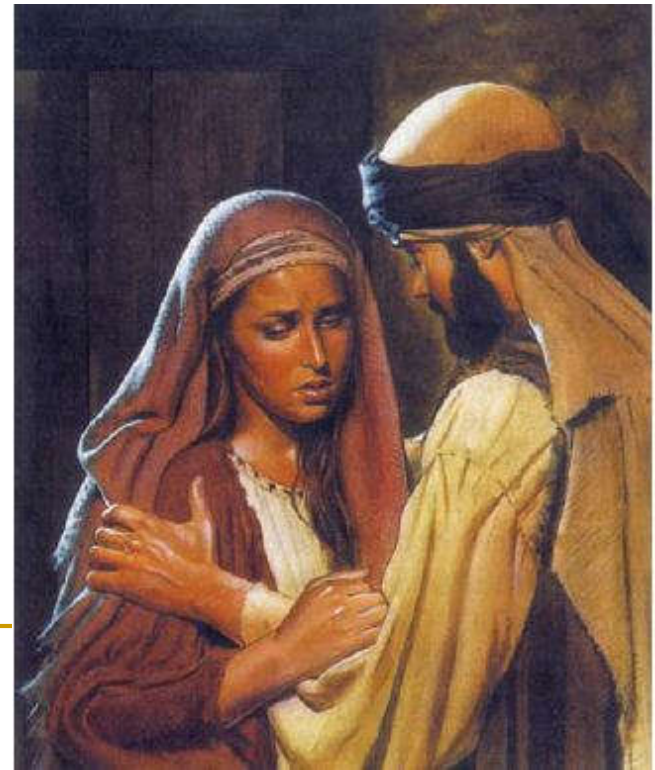
Dobra perspektiva

- Dan Jizreelov – ključno pomirenje u Hoš 2,2:
 - Juda i Izrael (2,2)
 - Nalog braći – novo značenje imena u 2,3:
 - Moj narod, Mila (2,3)
 - Izraelci u 2,1:
 - “Lo-Ami” → Sinovi živoga Boga
 - Poput pijeska
 - Trajna obveza Božja u 2,21:
 - Vezat ću se uza te (zaručit ću te) 3x 2,21s
 - Pravda, pravo, privrženost, milosrđe (21), vjernost (22)
- Imena u 2,25:
 - Posijat ću si ih
 - Zamilovati Nemilu
 - Razgovor: “Moj narod” – “Bože moj”

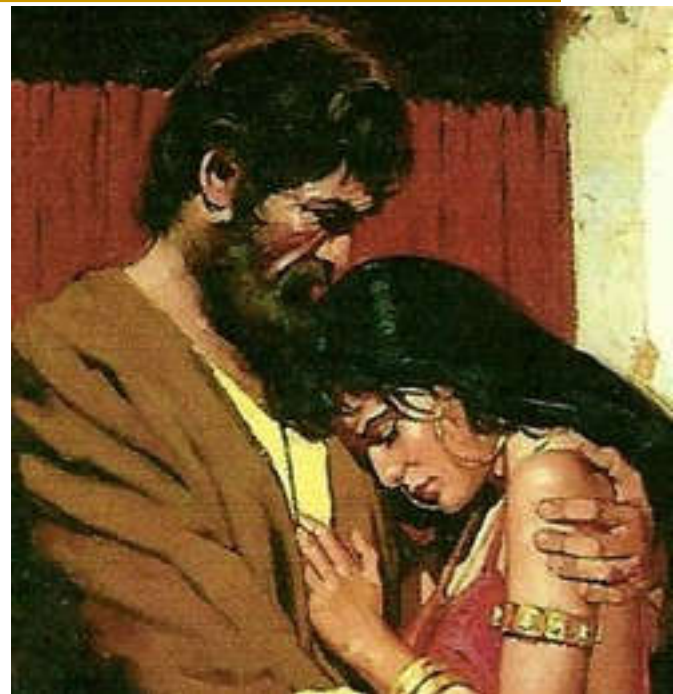
Obraćenje

- Žena kao izgubljeni sin u Hoš 2,9b:
- “Idem se vratiti” – riječi druge strane
- Govor srcu (2,16) – kakvom? (4,11)
 - Srce bludno i pijano (4,11)
- = poziv na obraćenje
 - Dijalog u 2,17b:
- Ona “odgovara” – gdje (2,16)?
- Pustinja – idealno doba, mladenaštvo
 - Izravan dijalog (2. lice) u 2,18:
- “mužu moj” (usp. Post 2,23):
 - “evo mojih kostiju...”
- ⇔ בעל *bá‘al* “gazda”

Nova prilika Gomeri

- Hošeino osobno svjedočenje u Hoš 3,1:
 - Božja zapovijed proroku
- Opet voli ženu koja čini preljub!
 - Tumačenje (Hoš 3,1):
- Kao što יהוה ljubi sinove Izraelove
 - Prorok govori ženi u 3,3:
- Vrijeme samoće (3,3)
 - Tumačenje (3,4):
- Progonstvo (babilonsko? 3,4)

Nedostatak svetoga znanja

- “nema znanja Božjega” KS 4,2 (MT 4,1)
 - usp. 6,6: poznavanje Boga mi je milo
- Ne poznaju יהוה (5,4)
 - ⇔ zaručit ću te i ti ćeš spoznati יהוה (2,22)
 - Posljedica nepoznavanja (4,14b):
- propast naroda (4,14b)
 - Kakav duh u Izraelu (5,4)?
- “Duh razvrata” 5,4 (usp. 14,4a)
 - = politički savezi, idolatrija (14,4a)

DUCCIO di Buoninsegna:
Hošea, 1308-11, Tempera na
drvu Museo dell'Opera del
Duomo, Siena

Jeroboamov grijeh

- Što je u Samariji (Hoš 8,5.6)?
- **Tele koje je יהוה odbacio (5)**
 - Jeroboam I. u 1 Kr 12,28:
 - “Evo, Izraele, tvojih bogova koji su izveli iz zemlje Egipta”
 - dva zlatna teleta, Betel i Dan (12,29)
 - Sudbina idola (Hoš 8,6):
- **Tele će biti razbijeno (Hoš 8,6)**
 - Štovanje u Hoš 13,2:
- **Ljubljene teladi = žrtvovanje ljudi (13,2)**

Što od Kuće Božje?

- **Bet Aven (4,15; 5,8; 10,5)**
- **↔ Betel (12,5)**
 - **Jakov se susreo s Bogom (12,5)**
 - **Ogrezli u zlu (10,15) =**
- **Ne hodočastite u Bet Aven (4,15)**
 - **kuća bezvrijedna, dom nevolje, sramote**
 - **– Božji govor Izraelcima**
 - **Podignite bojni poklič u Bet Avenu (5,8)**
 - **Stanovništvo Samarije strepi nad teladi Bet Avena (10,5)**

Mjesto grijeha

- **Gilgal (Hoš 4,15)**
 - Mjesto prve Pashe u obećanoj zemlji (Jš 5,10)
 - ⇔ Šaul ne poštuje Božju zapovijed (1 Sam 13,8-14)
- **Baal Peor (Hoš 9,10)**
 - Blud (Br 25,1–3) = klanjanje lažnim bogovima
 - Bileam odgovoran za klanjanje Baalu (Br 31,16)

Spoznati Gospodina

- Svrha vjernosti u Hoš 2,22:
- Da Izrael spozna יהוה
(יָדָע *jāda* ' 2,22) usp. ידע 5,4
- ⇔ Efrajim ne pozna יהוה (5,4)
 - Što nedostaje u zemlji (osim pouzdanosti i privrženosti
KS: 4,2; MT: 4,1, usp. 6,6)
- Nema spoznaje Boga (דעת אלהים *da'at 'elohîm*)
– *prorok govori Izraelcima*
 - Što je s *narodom*, što sa *svećenikom* (4,6)?
- Narod gine jer nema spoznaje, svećenik je odbacio spoznaju (דעת 4,6) – *Božji prigovor svećeniku*
 - Gospodinu je (uz privrženost) mila (6,6):
- Spoznaja Boga (דעת אלהים 6,6)

Iz iskustva

- Na što Izrael sam sebe potiče u 6,3:
- Spoznajmo, dohvatimo spoznaju יהוה (ע' 6,3)
 - Što Izraelci viču Gospodinu (8,2):
- “Bože moj, poznajemo te” – *Božji prigovor* (ע' 8,2)
 - Efrajim kao dijete nije spoznao (ע' 11,3):
- Gospodin ih liječi (11,3) – *Božji prigovor*
 - Tko je Bog Izraelu (13,4):
- Ne znaš drugoga Boga – izravan dijalog (ע' HB, LXX, Vg ⇔ KS: ljubiti 13,4)
 - Bog sve tamo od Egipta, Spasitelj (13,4)

Prorok spoznaje

- Majka Izraelaca,
nevjerna žena u 2,10:
- Nije spoznala da Gospodin daje dobra – *Gospodin govori*
 - Mislila je da joj daju ljubavnici (2,7) – *ona govori*
 - Božja spoznaja (5,3):
- Gospodin je spoznao Efrajima (5,3 usp. 13,5)
Ja sam te spoznao u pustinji (13,5 HB, Vg;
LXX: pasao; KS: ljubio)
 - O Izraelovim plemenima *obznanio* je istinu (5,9)
 - Bez Božjeg *znanja* postavili su knezove (8,4)
 - Izrael *spoznaje* dane osвете koji dolaze (9,7)
- Čovjek razuman neka spozna (14,10)
– *zaključak knjige*

Snažna teologija

- Božanski poziv u Hoš 14,2?
- “vрати se!” (14,2),
 - Odaziv u 6,3?
- ← “Vratimo se” (6,3)
 - Žrtva? (6,6; 14,3)
- Traži se ljubav i znanje (6,6)
- Plod usana
treba prinijeti (14,3)
 - Izraz nutrine prava je žrtva
 - Temeljno očekivanje
zajednice u 6,2?
- “Oživit će nas” – kada? (6,2):
- Poslije dva dana, trećega dana

- Ista teološka snaga
u 13,14:
- “ja ću ih izbaviti iz
Šeola” (13,14) –
dijalog
 - “Gdje je, smrti, trnje
tvoje?” KS: “kuga”,
usp. 1 Kor 15,55

Mihej

– teolog “Ostatka”

- 6. od XII
- 2,12; 4,7; 5,6s; 7,18
- jedini 5x “ostatak” u XII
- מִיכָה “tko [je] kao...”
- ime definirano u molitvi 7,18 s El

Prorok bez titule

- Iz kojega mjesta (1,1 usp. 1,14)
- o kojemu prorokuje 1,14
- Mih 3,12: Sion polje, Jeruzalem ruševina...
- Primjer kod Jr 26,18: Morešećanin
- Sličan Izaiji 1,8; 4,1-5; 4,10
 - Hoda gol i bos 1,8; Iz 20,2-4
 - Hodočašće naroda Mih 4,1-5; Iz 2,2-5
 - U vrijeme Ahaza i Ezekije o Babilonu (4,10)
 - I pozitivnoj ulozi Babilona kao Jr
- Usporedba u 4,9s; 5,2?
 - Žena koja čeka dijete (4,9s; 5,2; Iz 7,14)

U dijalogu

- Kome govori u Mih 1,2? U 1,11.13.15?
- Poslušajte svi narodi 1,2 (usp. 4,2);
 - usp. Mihej ben Jimla 1 Kr 22,28)
- Šafirka (1,11); Lakišanka (v13); Marešanka (v15)
 - Glavari i vođe Izraela u 3,1.9:
- Moraju poznavati (3,1) → preziru (KS: gadi im se) (9) מִשְׁפַּח *mišpat*
 - Posljedice u 3,4.12?
- Bog će sakriti lice (3,4) → propast Jeruzalema (v12)
 - Sugovornici u 4,9-14; 5,1...?
- kći Sionska (4,9-14); Betlehem Efrata (5,1)

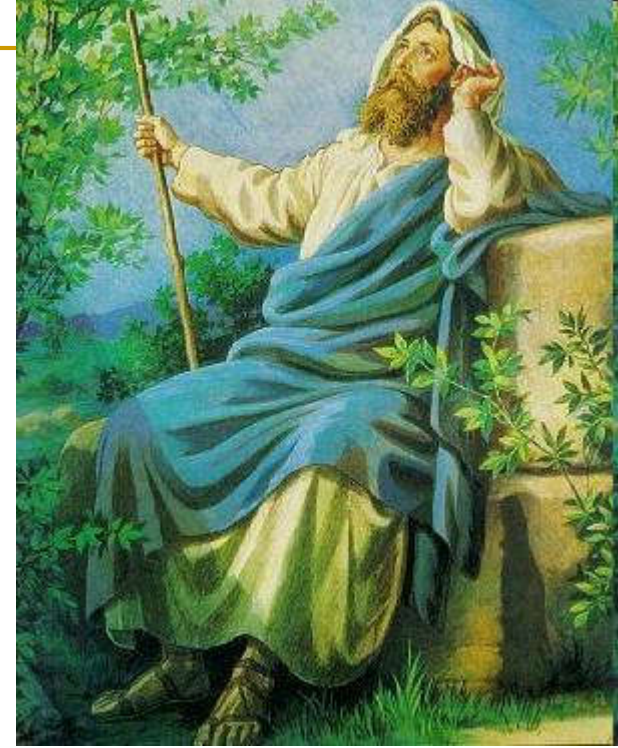
U snazi Duha (3,8)

- Govor *protiv* proroka u Mih 2,11; 3,5:
- Priznat tko o vinu proriče (2,11)
- Ako dobiju hranu, proriču mir (3,5)
 - Sudbina u 3,6s:
- Doći će tama nad njih (3,6)
- Neće dobiti odgovora (3,7)
 - Mihejeva snaga u 3,8; 7,7?
- Duh Božji (3,8)
- Pouzdaje se u Boga (7,7)
 - Eshatolog (4,1; usp. 2,4; 4,6; 5,9; 7,11s):
- kraj danâ (4,1); “onaj dan” (2,4; 4,6; 5,9; 7,11s)

Teolog

- **Dopušta Bogu da govori (npr. 1,6; 6,3-15)**
 - ⇔ **prorok npr. 1,2.8**
- **Gospodin će svjedočiti (1,2), zakukat ću (8)**
- **Božji govor: Samarija kamenje (1,6)**
- **Pravda se s narodom: “puče moj” (6,3-15)**
 - **Završetak knjige u 7,14-20?**
- **Mihej proroštvo zaključuje molitvom**
 - **Tko je Bog u 2,3; 4,7 i 4,13?**
- **kralj (2,13; 4,7) i gospodar sve zemlje (4,13)**
 - **Gospodin smišlja zlo (2,3) – kome (v1)?**
- **onima koji smišljaju zlo (v1) – rat Gospodnji**

Božje milosrđe

- Tko je Bog u 2,12; 4,6s; 7,14?
- Pastir – skupit će Ostatak kao ovce (2,12)
- Okupit će šepavo i prognano (4,6s)
 - (Vladar će pasti stado u Božjoj snazi 5,2)
- Molitva *pastiru* (7,14):
- “Pasi svoj narod!”
 - Zaključna Božja osobina u 7,18?
- Bog koji oprašta Ostatku (7,18):
 - “nosi” krivnju, prelazi preko prijestupa
 - Uživa u privrženosti (povezanosti)

